

tibi confido, ceu petrae inexpugnabili Deut. xxxii, 37. ceu clypeo undique me muniti ac impetrabili, Ps. xvii, 31. ceu alis maternis confidit pullus Ps. lvi, 2. lxi, 5. &c. vide Ps. V, 12. II, 12. XI, 1.

EXPLICATIO VERSUS II.

אמרתי dixisti:) ita Codices Ebraei legunt in secundâ femininâ *Dixisti*, quò sensu supplendum (*ò anima mea.*) Sic etiam legunt Concord. & Masora marg. 'ו: jam אמרת septies occurrit, אמרת autem saepius. *Vatabl.* verbum est femininum, propterea omnes ferè Hebraei & Chald. suppleant, *anima.* Confer Psal. XLII, 5. XLIII, 5. *Thren.* III, 24. *Chald.* dixisti anima mea semper. In primâ autem personâ אמרת dixi legit Syrus: אמרת vide Drusii *quas. per epl. ep. 79. p. 149.* ubi lectionem hanc secundâ personâ femininâ probat tum ex scholiis Rabbiorum, *animam* supplementum, tum fide codicum impressorum omnium, quæ hilum non variant, tum ex Masora, tum ex Chaldaeo, Sensus verò est: *dixisti, ò anima mea, h. e. ego dixi.* Adeoque seipsum quasi commonefacit sui instituti Psalter, q. d. nonne ita est, ò anima mea, te semper Deum habuisse pro perfugio unicò &c. Ita Campen. *persvasum habes, ò anima mea, & dixisti ad Dominum: Dominus omnium es tu &c.* Dicere hoc locò non solum cordis internam meditationem, sed & crebram ac masculam oris professionem externam complectitur. Conf. Psalm. XV, 2. loquens veritatem corde suo.

אנכי Dominus tu:) (scilicet es.) verbum enim substantivum ad pronomina consuetè subintelligitur. Sensus est: ego ita in te semper fui confusus, ut te agnoscerem universalem, summè sapientem ac potentem mundi rerumque omnium, atque sic & mei, Dominum, qui omnia sustentas validissimè, veluti ארץ seu *basis* sustentat domum: Col. I, 17. vide *Gerb. Exeg. p. 644.* de hoc Dei nomine propriò, nulli unquam creaturæ hisce punctis competente.

טובה bonum meum non est supra te:) h. e. omnis mea felicitas in te solo residet, nihil tibi præfero, vel supra te æstimo, sive terrâ sive cælo contineatur, Psal. LXXIII, 25. Sic טובה extat Job. IX, 25. dies mei non viderunt טובה: sic videre טובה Job. V, 17. VI, 6. oblitus sum boni, *Thren.* III, 17. ut videam טובה בחיליך Psal. CVI, 5. Hunc sensum affirmativè exprimit Syrus: bonum meum à te est. Hier. bonum mihi non est sine te. Chald. טובה לא מתהיבא בר מנך *bonum meum non conceditur nisi a te:* Vel ita: *Bonum meum* (passione partum,) *non propter te, sed propter sanctos &c.* Sic עלך Gen. XVI, 5. 2. Sam. I, 26. Vulg. *quoniam bonorum meorum non eges.* Grotius: *bonum meum non est apud te, scilicet reconditum, verum concessisti mihi rerum salubrium cognitionem: ita ut sit apud, ut Gen. XVIII, 7. Exod. XIV, 2. &c:* quem refellit Calovius. Lutherus primò: ich hab's nicht gut bey dir. (quem sensum tuetur Saubert. *diss. quif. acad. p. 183.* quamvis, si tibi adhæream uni, multæ afflictiones mihi sustinendæ sînt, tamen, qui post Deos alienos &c.) postea: ich muß um demet willen leiden. vide Kircherum *usu 2. concord. ex 2.* Simplissimè ita: *bonum* (sive beneficium meum) *non ad te, scil. pertingit, h. e. non reddit te beatiorum, sed sanctos in terra &c:* *Glass l. III, p. 517.* Drus. l. 3. *quæst. & respons. quæst. 72.* Belgæ, Campen. *Pisc. Vatabl. Hier. confer. Job. XXXV, 7. 8.*

A XXII, 2. 3.) *Brent.* obedientiâ meâ non indiges, sed sancti. Sic טובי sumitur pro beneficio 1. Sam. XXIV, 18. in genere pro pietate, Jehojada fecit טובי in Isr. 2. Par. XXIV, 16. Adeoque & hoc locò sermo Messia est de *felicitate suâ*, quam scil. efficienter ipsemet procurat, suâque tum actione tum passione (*vers. 10.*) intendit. Hæc ipsa *Christi felicitas vel bonitas* coincidit cum *beneficiis*, ab ipso profectis.

EXPLICATIO VERSUS III.

ל קדושים sanctis:) scilicet prodest חובתי benignitas mea. Sensus est: in sanctis & præclaris, omnis mea delectatio, h. e. non delector ego hominibus sceleratis, eorumve nequitiam promotum eo, imò eos penitus averfor *vers. 4.* sed omnis mea voluptas in sanctis, quos in hac terrâ tibi adducere, meâque passione verè demum sanctos parare annitor. Ad hos ipsos spectat טובתי *bonitas mea*, his ipsis demum mea applicantur beneficia, quæ aliàs toti humano generi debuissent ac potuissent prodesse. Dicuntur autem tales ob sanctitatem à Christo imputatam, & per Spiritum Sanctum inchoatam. Quoad constructionem pendent hæc à versu præcedente: *bonitas* (sive beneficentia) *mea non est ad te, אמרתי sed טובתי beneficentia mea* (ex versu proximo repetenda) pertinet ad *sanctos & pretiosos &c:* Adeoque particula על & ל alternant hoc locò, æque ut infra *vers. 6.* Atque sic Campen. *sed sanctis, qui degunt in terrâ, & fide robustis, modis omnibus prodesse studebo.* Sic & Belgæ: myne Gootheyt (en raecht) met tot u; (maer) tot de Heylige die op der Aerden zyn / ende de heerlicke / in de welcke all myn Lust is.

המה illi:) scilicet sunt: pronomen locò verbi substantivi; ut Psal. IX, 21. *Job. I, 9. 10. 17.* In terrâ dicuntur esse, quos Christus ipse ait in mundo adhuc positos, *Job. XVII, 11. 12. 15. 18.* confer *Job. XIII, 10. XI, 52. Ebr. II, 10.* Latet hic simul gentium vocatio: q. d. non solis prodero Israelitis, sed quibusvis fidelibus, per totum terrarum orbem dispersis, qui unquam in terrâ vixerunt, vivunt, aut victuri sunt.

C **וארורים & præstantibus vel magnificis:**) h. e. qui gloriosi sunt coram te, ornandi aliquando æternâ gloriâ, ut in hoc seculò sint contemti, &c. Sic enim reges nos Deo fecit Christus, *Apoc. V, 10.* Coccejus intelligit de apostolis, allegans *Job. XVII, 18. 20.* quod tamen paulo videtur angustius. וארורים *gloriosum, celebre:* ut nomen Domini Psal. VIII, 2. 10. item potens instar fluctuum, *Exod. XV, 10. Ps. xciii, 5.* instar regum *Psal. cxxxvi, 18.* Sicut etiam magnates regni ita appellantur 2. Par. xxiii, 20. *Nab. III, 18.* Ponitur autem hic forma const. pro absol. ut *Psal. cxix, 128. Num. V, 18. פי המרים Jef. xxxiii, 6. &c:* vel potius sequentia vocabula כל חכם habent rationem nominis recti, sicut in illò *Psal. lxxxvi, 6: שפת לא ידעתי lingvâ quam non novi q. d. lingvâ ignorationis* *Psal. xc, 15. כמות עניתנו secundum dies afflixisti nos, q. d. secundum dies afflictionis nostræ, ita & hoc loco: & nobilibus vel ad nobiles delectationis meæ.*

רפצי intima mea oblectatio in eis:) unicè volo, amo ac promotum eo Sanctos &c: Nota; item nomen à Christo hic tribui Sanctis, quòd aliàs ipse Deus tribuit ecclesiæ, *Jef. lxxii, 4. רפצי intima oblectationem designat, vid. Ps. I, 2.*

EXPLI-